

EUROPEISKA REGIONALA UTVECKLINGSFONDEN (ERUF)

Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) är ett av sammanhållningspolitikens viktigaste finansieringsinstrument. Den inrättades 1975 i syfte att bidra till att minska skillnaderna mellan de europeiska regionernas utvecklingsnivåer och höja levnadsstandarden i de minst gynnade regionerna. Särskild uppmärksamhet ägnas åt regioner med allvarliga och permanenta naturbetingade eller demografiska nackdelar, såsom de nordligaste regionerna, som har en mycket låg befolkningstäthet, och öregioner, gränsregioner och bergsregioner.

RÄTTSLIG GRUND

Artiklarna 174–178 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

MÅL

Enligt artikel 176 i EUF-fördraget är syftet med Eruf att bidra till att avhjälpa de viktigaste regionala obalanserna i Europeiska unionen. Detta kan göras genom stöd till

- utveckling och strukturanpassning av regioner som släpar efter i utvecklingen och
- omställning av industriregioner på tillbakagång.

Reglerna för Eruf för perioden 2021–2027 fastställs i

- en förordning om Eruf och Sammanhållningsfonden
- en förordning om särskilda bestämmelser för målet europeiskt territoriellt samarbete (Interreg).

Eruf har två huvudsakliga mål, nämligen

- investeringar i tillväxt och sysselsättning, som syftar till att stärka arbetsmarknaden och regionala ekonomier,
- europeisk territoriell sammanhållning, som syftar till att förstärka gränsöverskridande, transnationellt och interregionalt samarbete inom EU.

Resurser till det första målet har fördelats på tre olika regionkategorier:

- Mer utvecklade regioner, vars BNP per capita överstiger 100 % av genomsnittet i EU.
- Övergångsregioner, vars BNP per capita är mellan 75 % och 100 % av genomsnittet i EU.

- Mindre utvecklade regioner, vars BNP per capita understiger 75 % av genomsnittet i EU.

Närmare uppgifter om fördelningen och den framtida användningen av Eruf-medel fastställs i partnerskapsöverenskommelserna, som är överenskommelser mellan kommissionen och varje medlemsstat om hur medlen ska användas och som utformas med hjälp av regionala parter och arbetsmarknadens parter.

Den allmänna ramen för tillhandahållandet och genomförandet av Eruf fastställs i förordningen om gemensamma bestämmelser, som omfattar flera andra EU-fonder och fastställer specifika mål och möjliga stödåtgärders omfattning.

TEMATISK KONCENTRATION

För perioden 2021–2027 har sammanhållningspolitiken fem politiska mål för Eruf, ESF + och Sammanhållningsfonden:

- Ett smartare Europa genom innovativ och smart ekonomisk omvandling (politiskt mål 1).
- Ett grönare och koldioxidsnålare Europa (politiskt mål 2).
- Ett mer sammanlänkat Europa genom förbättrad mobilitet och regional IKT-konnektivitet (politiskt mål 3).
- Ett mer socialt Europa genom den europeiska pelaren för sociala rättigheter (politiskt mål 4).
- Ett Europa närmare medborgarna genom hållbar och integrerad utveckling av stads-, landsbygds- och kustområden och lokala initiativ (politiskt mål 5).

Varje region och medlemsstat ska avsätta minst 30 % av sina Eruf-anslag till det politiska målet 2, dvs. en grönare och koldioxidsnålare övergång till en ekonomi med noll nettoutsläpp av koldioxid och ett resilient Europa. Dessutom ska varje region och medlemsstat på grundval av sitt välstånd koncentrera sina utgifter på det politiska målet 1, dvs. ett konkurrenskraftigare och smartare Europa. Medlen ska fördelas enligt följande:

- Mindre utvecklade regioner eller medlemsstater ska avsätta minst 25 % till det politiska målet 1.
- Övergångsregioner eller övergångsmedlemsstater ska avsätta minst 40 % till det politiska målet 1.
- Mer utvecklade regioner eller medlemsstater ska avsätta minst 85 % av sina anslag till de politiska målen 1 och 2.

Eruf stöder också en hållbar utveckling i städer. Minst 8 % av Eruf-medlen (på nationell nivå) ska under perioden 2021–2027 öronmärkas för en hållbar stadsutveckling och inrättande av det europeiska stadsinitiativet, vilket gör det möjligt för stadsområden att experimentera med innovativa lösningar på utmaningar i städerna.

Sammanhållningspolitiken har en förteckning över verksamheter som inte ska stödjas av Eruf. Den innehåller bland annat avveckling eller uppförande av kärnkraftverk,

flygplatsinfrastruktur (utom i de yttersta randområdena), viss avfallshantering (t.ex. deponi) och stöd till tobaksindustrin.

BUDGETREGLER OCH FINANSIELLA BESTÄMMELSER

Under budgetperioden 2021–2027 avsatte EU mer än 392 miljarder euro till sammanhållningspolitiken. Cirka 226 miljarder euro avsattes till Eruf. Detta inkluderar 9 miljarder euro till målet Europeiskt territoriellt samarbete och 1,9 miljarder euro till särskilda anslag till de yttersta randområdena och glesbefolkade regioner.

De mindre utvecklade regionerna kommer att ges samfinansiering på upp till 85 % av kostnaden för projekten. Medfinansieringsgraderna för övergångsregioner och mer utvecklade regioner kommer att vara högst 60 % respektive 50 %.

EUROPAPARLAMENTETS ROLL

Europaparlamentet är jämställt med rådet vid framtagandet av nya bestämmelser om de europeiska struktur- och investeringsfonderna. Förordningen om Eruf och Sammanhållningsfonden för perioden 2021–2027 antogs genom det ordinarie lagstiftningsförfarandet, där Europaparlamentet har full rätt att föreslå ändringar. Under förhandlingarna om EU:s sammanhållningspolitik för perioden 2021–2027 lyckades Europaparlamentet höja samfinansieringsnivån för projekt och göra tillämpningen av reglerna mer flexibel. Dessutom stärkte parlamentet Eruf-stödet till städer och integrerad stadspolitik.

För mer information om detta ämne, se webbplatsen för [utskottet för regional utveckling](#).

Kelly Schwarz
10/2023

